

1873-06-22

Afsender
J. C. Jacobsen

Modtager
Carl Jacobsen

Type:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
Wien

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Uden FA-nummer; kasse 13,1

Emneord:
Rejsebrev, bryggeriindretning,
bryggeriteknologi, industriel
arkæologi, rejsebreve

Dokumentindhold

J. C. Jacobsen er til bryggerikongres i Wien og skriver om sine oplevelser.

Transskription

Søndag Aften 22/6. 73

Kjære Carl!

Da jeg mod Sædvane er kommen Hjem i Aften Kl. 11 og saaledes har en Time tilovers, vil jeg benytte den til at optegne noget om den forløbne Uges Indhold og da dette nærmest interesserer dig, retter jeg Brevet til dig, skjøndt det naturligviis ogsaa er bestemt for din Mama, Kogsbølle og hvem Andre det kan interessere.- I Torsdags Morges hørte vi først paa Congressen et interessant, orienterende Foredrag af Dr. Sindo i München Lærer i Physik og Mechanik over Principperne for Tilvirkning af kunstig Iis, hvoraf det fremgik at Ammoniak Maskinerne endnu ere billigste, men han ventede at man vilde opnaae endnu gunstigere Resultater med Methylæther som er meget flygtigere end Suovlæther; men uheldigviis saa letantændelig og udsat for Explosioner ved mindste Uforsigtighed, at det bliver betænkeligt at anvende det. Derefter holdt Windhausen et langt og kjedeligt Foredrag om sin Maskine med comprimeret Luft, som drev de fleste Tilhørere bort, og Fortsættelsen af det Causerie /indslag blev derfor udsat til næste Dag. Da man derpaa havde spist Frokost begav man sig til Klein Schwechat, for at besee Bryggeriet. Til min og Manges Forundring saae vi der, ligesaalidt som i ..., Noget til Hr. Dreher, som synes at være bleven meget fornem. Der var heller ingen Orden eller Plan i Omvisningen. Ved Hatt's Hjælp fik jeg dog omtrent Alt at see, men det var ikke meget opbyggeligt. Utroligt svineri overalt, det var Billedet vi modtog. Intet Nyt eller Interessant.

Til Slutning bleve vi førte til Beværtningshaven, hvor vi fik Mad og Øl, men hverken Dreher eller Nogen paa hans Vegne fungerede som Vært. Schwartz og Hatt gjorde en Afstikker til Goldenen Hirschen for at hilse paa Familien dér og noget efter kom Hatt tilbage og bad mig endelig gaae derover, da Familien længtes efter at see " den Vater des Herrn Carl". Jeg gik da med og det fornøiede mig at see de 2 unge Piger, som begge ere smukke og meget vakkre, navnlig har Louise et høist indtagende Væsen.- Jeg lovede at sende dem begge mit

Photographie, hvilket fornøiede dem meget. Dette har jeg gjort idag med Hatt, som tog derud for at sige Farvel og da han i Aften kom tilbage med deres Hilsner leverede han mig et Photographie af Louise som "Noget der vilde glæde mig", hvilket jeg forstod som om det var til mig, men det viste sig, at Photographiet var til ham, hvilket jeg dog ikke vilde lade gjælde og truede med at beholde det, osv, hvilket gav hele vor lille Kreds stor Moro. Omsider fik han det dog.-

I Onsdags gik vi efter Foredragene til Liesing, hvor Faber selv modtog os og deltog i at føre os omkring paa den ælskværdigste Maade. Jeg saae dér ogsaa flere ting af Interesse. Alt var ogsaa smukt og saa reenligt, som man seer det andetsteds, men intetsteds er der saa propert som paa Carlsberg. Til Slutning bleve vi beværtede i Haven, hvor Faber selv fungerede som Vært. Modsætningen til Modtagelsen hos Dreher var saa stor, at jeg og Flere fandt at han burde have en Tak og jeg tog Mod til mig og

udbragte som Udlænding en Skaal for ham, som syntes at gjøre almindelig Lykke og hvorfor han takkede mig hjerteligt.- Derefter tog en Deel af os til Brunnen, hvor jeg ogsaa saae Noget, som jeg kan bruge, og derpaa tilbage til Wien.

Om Torsdagen holdt Dr. Lintner fra Weihenstephan et meget interessant Foredrag og derefter gav en Hr. Schwarz fra New York en ret interessant Skildring af Bryggeriets Udvikling i Amerika. Da han deri omtalte Dampkogning som meget upractisk, kunde jeg ikke lade det gaae uimodsagt, men jeg havde dog ikke Mod til paa staaende Fod at holde et tydsk Foredrag for en talrig Forsamling og bad derfor Præsidenten (den dag Stein) at anmelde en skriftlig Fremstilling fra mig om denne Dag med Begjæring at den maatte blive optaget i den trykte Beretning om Forhandlingerne hvilket med Acclamation blev modtaget. Efter et Besøg i Forening i Udstillingen tog Alle til Schwenders "Neue Welt" i Hutzing hvor der til vor Ære var, foruden en fortræffelig Musik og pragtfuld Belysning, et stort Liedertafel af en Sangforening som sang en Række Sange ganske fortrinligt. Hvilke deilige Stemmer af Dilettanter!

Den største Deel af Fredagen til Kl. 4 anvendte jeg til at skrive min lille Afhandling om Dampkogning, som synes at have vakt stor interesse. Jeg besøgte derefter Fr. Djørup eller rettere hans Kone, thi han er hele Dagen paa Arbeide og har uhyre meget at bestille og

har det særdeles godt. x) Frantz besøgte mig næste Morgen, men da

vare Wolfhagen, Grøn og Lemnitz netop hos mig til en Conference, saa at jeg kun fik lidet talt med ham. Han bekræftede hvad hans Kone havde sagt, at det gik ham meget godt. Da jeg kom hjem derfra fik jeg omsider noget at spise, hvorpaa jeg modtog en billet fra Wolfhagen som 2 Gange havde søgt mig i en Sag af almindelig Interesse. Jeg kjørte derfor strax ud til ham i Peuzing, ved hvilken Leilighed jeg mundtlig bragte ham og hans Kone Indbydelse til en dinér hos mig i Hotellet. Han kunde uheldigviis ikke komme Søndag, og det blev derfor opsat til Mandag.

Jeg har desuden indbudt Theophilus Hansen og hans Søster, begge Brødrene Bech, Alfred Benzon, Capt Levinsen, Grosserer Graa og P. Halkjer, Prof. W. Schmidt, Brenkopf med Kone. (Velten og Lefevre kunne desværre ikke komme, da de reiste idag) Stein, (Faber kan ikke komme) Taartelle, Johan Sedlmayr (gl. S. reiste igaar) Hatt, Schmitz og Schmidt fra Strassbourg, Foltman fra Rotterdam, Hau..... af Barth, og endnu et par Franskmænd. Jeg haaber det skal blive et behageligt Selskab.- Bourgevis har været her men reiste ogsaa idag.

Løverdags var der atter Foredrag, ikke videre interessante derefter i Udstillingen og saae bl. A Kraphs Ammoniakmaskine gjøre lis i store Quantiteter. Derefter med Hatt's i Operaen til Propheten. Frøken Brandt var Fida og gjorde fortjent stormende Lykke. Hun spiller ligesaagodt som Frøken Pheil, storslaaet og gribende og synger som de bedste i Paris, ja bedre. Derpaa gik vi til Have selskabets Ga..., hvor vi toge Afsked med de Venner

[Afslutningen på brevet mangler]

Eel Klutning blems ni fælt hi Carlsberg-Jæren, Jæns
ni fælt Mad og Øl, men Jæren Døcker eller Kægen som Jæns
Kægen færingende Jæren Mad. - Schmitz og Hall gjevde en Øffentl.
hi guldrean færingende for at fælt som Samleien Døcker og noget
effen som Hall Kægen og det var endelig gaar Døcker, da
Samleien længe efter at Jæns "den Maden des Jæren Carl".
Jeg gik da med og det Jæren end og Jæns de Længe færing,
Jæns længe som færing og noget maden, navnlig Jæns Kægen
at fælt indtagende Maden. - Jeg lænde at fælt indtagende
Kægen, fælt Jæren som noget. Døcker Jæns jeg
gjærd idag med Hall, Jæns lug dænde for at fælt Jæren,
og da Jæns. Effen som Kægen med Jæns Jæren lænde
Jæns mig at Kægen af Kægen Jæns "Kægen des med glæde
mig, fælt jeg færing Jæns som det var det mig, men det
næste jeg, at Kægen næst hi Jæns, fælt jeg lug des med
læte gjærd og lænde med at lænde det, og fælt Jæns Jæns
næst Lille Døcker Jæns Jæren. Omtrent fælt Jæns det lug. -

At Omdage gik ni effen Jæren hi Længe, Jæns
Jæns fælt maden og det lug: at fælt at lænde Jæns
efterendelig Mad. Jeg Jæns det lænde Jæns lug af,
Jæren. Allt næst lænde Jæns og Jæns lænde, Jæns
men Jæns det lænde, men indtagende er det Jæns Jæren
Jæns Jæns Carlberg. Eel Klutning blems ni lænde ni
Jæren, Jæns Jæns færingende Jæren Mad. Maden
hi Maden Jæns Døcker næst Jæns Jæns, at jeg og lænde
fælt at Jæns lænde Jæns en Carl og jeg lug Mad hi mig og

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

4

Jeg det sandelig godt. Da jeg læste dem droges jeg sigt og ansejndt
 meget at spise, foruden jeg sætter en lille for Walthagen
 som de gamle Jænder fast mig: en Bog af almindelig Læse-
 og Gæster droges jeg ud til som i Tønder, og Jættens
 høiligst jeg mindelig bagest som og som Jættens høiligst
 til en Jættens fast mig: Jættens. Jættens er i Jættens
 alle Læse Jættens, og de Læse droges og fast til Jættens.
 Jeg som druden indvandt Theophilus Kæber og som Jættens,
 høje Læse Jættens, Alfred Jættens, Lægt Læse
 Gæster Jættens og J. Kættens, Jættens W. Schmidt, Jættens
 ind Læse. (Lættens og Læse Jættens des næste alle Læse,
 da de omstede Jættens) Jættens, (Jættens læse alle Læse) Jættens,
 Jættens Jættens (og J. Jættens) Jættens, Jættens og
 Schmidt for Jættens, Jættens for Jættens, Jættens
 og Jættens, og ender et Jættens Jættens. Jeg Jættens til Jættens
 Læse at Jættens Jættens. - Jættens Jættens men
 omstede Jættens.

Læse Jættens was des alle Jættens, alle Jættens indvandt
 Jættens: Jættens og Jættens til de Kættens Jættens
 Jættens Jættens til: Jættens Jættens. Jættens ind
 Kættens: Operaen til Jættens Jættens Jættens was Jættens
 og Jættens Jættens Jættens. Jættens Jættens Jættens
 Jættens Jættens Jættens, Jættens og Jættens og Jættens
 Jættens til Jættens: Paris, ja Jættens. Jættens Jættens
 Jættens Jættens Jættens, Jættens Jættens Alfred ind de Jættens

4) Jættens Jættens mig i Jættens Kættens, men de næste Walthagen Jættens Jættens
 indvandt Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens
 Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens Jættens

72